

Kedves Isten

HARMADIK LEVÉL

Írtam Neked, kedves Isten, hogy tél volt, amikor az aput elvitték. Itt is tél van már, pedig csak most ünnepeltük a November Hetedikét. (Akkor volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom a szovjeteknél.) Az Auróra cirkáló leadta a Téli Palotára a nagy ágyúlövést, és összeomlott az elnyomás. Ebből az alkalomból a nemzeti zászló mellé felhúztuk a munkásmozgalom vörös lobogóját. Az Igazgató Elvtárs elmondta az Auróra cirkáló főlemelő történetét, és megtanultuk tőle oroszul, hogy Lenin zsil, Lenin zsvijos, és Lenin búgyet zszizny. Aztán én elszavaltam a Proletár Fiú Versét.

Nagyon füttyült a szél a kapualjban, ahol sorakozni szoktunk, de túlharsogtam, mert apukám már kiskoromban megtanította nekem a hasi légzést, amikor nem a tüdőnkbe, hanem a gyomrunkba szívjuk a levegőt. (Ő még a körlégzést is tudja, hogy a szájával fújja, az orrán át meg szívja közben a levegőt, hogy folyamatosan szóljon a csurák, ami a klarinét.)

Nagyon jól ment a szavalás, de amikor odáig értem, hogy az én apám gazdagok foglya, akkor valaki felüvöltött.

– Nem igaz! A te apád egy sötétben bujkáló ellenforradalmár!

A Garami volt az.

Rám mutatva kiáltott:

– Mit érdemel az áruló?

Mindenki egyszerre üvöltött:

– Halált!

Zsuzsa néni bearaszolt a sorok közé, kiosztott néhány nevelői frászt, aztán oda-szólt, hogy folytassam a szavalást, de nekem nem jutott eszembe, hogy van tovább. Ott volt az Igazgató Elvtárs két lánya is, a Juli meg az Évike. Amíg szavaltam, mindkettő tüzesen nézett rám, de most úgy tettek, mintha a világon se volnék. Juli túrta az orrát, Évi elfordította a fejét, és a copfjával babrált. Zsuzsa néni sűgött, hogy estére elhozza hozzánk a jó reményt. Sajnos mégis kihagytam három versszakot, de a végére újra át tudtam élni. Mégse tapsolt senki, mert Szatmári Elvtársnő (a másik nevelőnőnk) elélem ugrott:

– Rablánc a lábon, három, négy!

És felharsant a dal, amit egy hétig tanultunk.

– *A rablánc a lábon nehéz volt,*

De széttörte büszkén a nép,

Hát éljen a hős, aki értünk

Feláldozta hű életét,

Lenin!

A hős, ki csak népének élt.

Ezután kettes sorokba fejlődve elvonultunk reggelizni.
Kakaó volt és kalács, mint vasárnaponként.

(Azért tudok ilyen sokat írni, mert egyedül vagyok a betegszobán. Betegnek lenni jó, főleg a Nagyiéknál. Nagyi mindig megkérdezte, jobban vagy, Putyókám? Rizst főzött nekem és citrompótlós teát. Itt is jó a betegség, mert a betegszobán nem lehet ötöst kapni semmiért, és akkor elmarad az esti kokányolás.)

Öten ülünk egy asztalnál és az asztalfőnök pajtás. Tíz asztal van az ebédlőteremben, meg a nevelőké. Tizenhatan vagyunk negyedikesek, ebből hét asztalfőnök a kisebbeknél. A maradék kilenc a két legtávolabbi asztalnál ül, úgy, hogy öt meg négy. Én az ötben vagyok a Garamival. Velünk ül a Szöcske meg a Tojás. (Az igazi nevük Kárpát Imre és István.) Az utolsónál eszik a Szamaras és a Likker, a Sipos meg a Dömötör és két másodikos, akiknek nem tudom a nevét.

Nem szóltam a Garamihoz, és nem csak azért, mert magyar ember evés közben nem beszél, hanem mert itt ő az egyetlen barátom, mégis halált kiáltott rám az ünnepeleynél. Ő is tíz éves lesz, mint én, de csak harmadikba jár, mert évvesztes volt a születésnél. Vékony karja van és cinege lába, a hangja rekedt és mélyebb, mint az enyém. Közepes tanuló. Van egy titkos nyaklánc, vékony vasból, kereszt van rajta, Jézussal a testén. (Senkinek nem mutatta meg, csak nekem, pedig ő elsőtől fogva itt lakik már.)

Ő se szólt hozzám a reggelinél. Szöcske és Tojás súgdolóztak, aztán a Tojás beleköpött a kakaómba, hogy nesze nekem jó remény. Próbáltam kihalászni, de nem sikerült. (Mindegy, úgyse szeretem a kakaót igazán.) Egyébként lehet, hogy megérdemlem a büntetést. Nem tudtam hibátlanul szavalni, és aki nem teljesíti a rá bízott feladatot, az hibát követ el, s a hiba hatalmasabb a bűnnél. Garami szerint a Te szemedben egyébként is bűnösök vagyunk, eredendő, Te mégis megbocsátod a mi vétkeinket a Te Szent Fiad által. Nem értem jól, hogy ez mit jelent. Talán ahogy a patakok és a folyók erednek? Vagy hogy eredendő? Garami azt mondta, nem kell mindent érteni, elég ha hiszünk benne, mint, hogy a kommunizmus legyőzi a világ többi hatodát, a Szovjetek baráti vezetése alatt. (Jézus nekik is megbocsát.)

A Régi Isten sok büntetést küldött a földre, csapásai által, hogy megneveljen minket. (Pl. sóvá változtatta valakinek a feleségét.) A büntetés nevelő hatását bűnhődésnek nevezzük. Az Új Isten rájött velünk kapcsolatban, hogy megbűnhődte már e nép. A nép az munkás vagy paraszt származás. Aki nem, az *egyéb*, mint én. Nekünk még jár a büntetés, ezért eredendő. Én inkább munkás szeretnék lenni. (Vagy indián.)

Reggeli után van fél óra szabadfoglalkozás. Mindent szabad olyankor, csak a hálóba menni nem, mert takarítják. Az udvaron van körforgó hintánk, közepén kormánykerék, ami áll. Azt kell tekerni, és forog a világ. Senki nem forgózott, mert fújt a szél és csupa jég volt az egész. A Garami szólt, hogy üljünk fel rá. Elfutottam előle, de utánam somfordált. Az udvaron bokáig ér a hó. Lehajoltam hógolyóért. Követ csomagoltam bele, hogy betörje a pófáját.

– Ne izélj már, mit izélsz?
Sajnos nem talált.
– A Likker akarta, hogy bemondjam az apád!
Lehajoltam új hógolyóért.
– Bizonyítani kellett, hogy nem vagyok a barátod.
Nagyon eltalálhattam volna, mert már egészen közel állt.
– Isten nevére mondom!
Nem tudtam mit felelni, mert sorakozóra kolompoltak.
Együtt futottunk a kapu alá.

Zsuzsa néni kihirdette, hogy számháborúban játszunk el a Téli Palota ostromát. Két csapatra lettünk osztva. A Vörösöket a Likker vezette, a Fehéreket a Szamaras Tót. Én Vörös Tizenhatos lettem, a Garami Fehér valahány. Az öcsém is a Fehérek csapatába került. Neki se láttam a számát, mert nem kellett még felkötni, csak elrejteni a mackófülső alá. A Vörös Csapat megkapta a munkásmozgalom vörös zászlaját, a Szamaraséké lett a magyar lobogó. Az győz, mondta Szatmári Elvtársnő, aki megszerzi az ellenség zászlaját. Kivonultunk a ligetbe a kiskapun át.
– Föl, föl, három-négy!

*Föl, föl, ti rabjai a földnek,
Föl, föl, te édes proletár!
A győzelem napjai jönnek,
Rabságunknak vége már!*

A Fehérek a közepébe mentek, mi a falu felőli bokrok közé, hogy onnan indítsuk az elnyomók elleni elsöprő támadást. Hallottuk, hogy Zsuzsa néni három rövidet sípól. Tíz percünk volt bújásra és haditanácsra. Likker felsorakoztatott minket a bokrok közé.

– Hullámokban támadunk! Az első nyolc az első hullám. – Likker nagyon érti a harcot, mert az apja katona volt, míg meg nem ölték. Garami szerint felakasztották, és amíg lógott, levágták a micsodáját. – Szabó, te vezeted őket!

Szabó vigyázzba vágta magát, tisztelgett.

– Igenis, Kolcsak elvtárs!

Mondtam neki, hogy Kolcsak, az fehér.

– Na és, mi közöd bele?

– Csak az, hogy ha vörösök vagyunk, nem lehet a vezérünk fehér.

Szabó pislogott.

Mindenki Likkerre nézett, hogy mit szól hozzá.

– Legyél Kocsubej inkább! – mondtam neki. – Kolcsaknak áruló bandája volt, Kocsubejnek meg hősi serege.

Azt hittem, mindjárt kiutal nekem három kokányt. De csak elhúzta a száját (olyan vékonyan, lefelé), és azt mondta, biggyesztőn:

– Megtévésztés! Erről nem hallottál még, indián? – Azt mondta, hadicselből fordítsam meg a számomat, hogy kilencvenegyesnek lássák.

– Az nem hadicsel, hanem csalás.
 – Kivágjam a szíved?
 Mind nézték, ahogy megfordítom a számot a homlokomon.
 – Jól van. Kocsubej leszek akkor – mondta Likker –, de te leszel a kém. – Nem akartam kém lenni, mert a kémeket megkínozzák, de nem mertem megszólalni megint. – Előre kúszol, kileseled az állásukat, és jelentesz!
 – Az más! – mondtam. – Azt felderítőnek hívják.
 – Indulj már!
 – Még nem szabad, csak ha Zsuzsa néni három hosszút sípol.
 – Azt mondtam, indulj és ne pofázz!
 Elosontam a következő fáig, de utánam szólt.
 – Laposkúszás!

*Indulj az útra és vissza se nézz!
 Múltad a fájó, bús ezer év.
 Rád ragyog végre a fény teli nap,
 Boldogan, vígan zengd hát e dalt...*

Kúszás közben ezt énekeltem magamban. Tíz centis volt a hó. Bement a bakan-csomba és a nadrágom alá. Igyekeztem feltartani a fejem, mert nincs földimádás, égimádás, faimádás. (Földimádásnál az ember a földre szorítja a homlokát, égimádásnál meg fölfelé tartja, hogy ne lássák. Faimádásnál átölelik a fát és a számot a kéregnek szorítják.) Ilyen módon szabálytalan elkerülni a halált. Garami szerint a halál egy boldog állomás, ahonnan a mennybe, a pokolba vagy a tisztítóútzbe jutunk, hogy az Égi Bíró mit ítél. Kérdeztem tőle, hogy megy az ilyen tárgyalás, ott is vannak-e ülnökök, mint a válópernél. Azt mondta, ez káromlás, ami majdnem olyan súlyos, mint a káromkodás és a hazaárulás. Istennek nincs szüksége ülnökökre, neki angyalai vannak meg a Szent Fia, aki elevenek és holtak felett ítél.

– És megbocsát – mondtam –, mert eredendő.
 – Lófaszt – mondta erre.

Nem tudom, honnan tudja ezeket, mert arról még nem mesélt. (Most már soha nem is fog, mert aki elárul, az többé nem lehet barát.) A számháborúban úgy van a halál, hogy akit leolvasnak, az előjön, átadja a számát, és mehet vissza az ebéd-lőbe, ahol az Igazgató Elvtárs fogja kihirdetni a háború Utolsó Ítéletét. Mindkét csapat jutalmazva lesz, mint a fociversenynél, mert nem a győzelem számít, hanem a részvét. (Győzni mégis jobb egy kicsit.)

Bekúsztam egy fagyalbokor mögé és visszafordítottam a számomat, hogy tizenkilenc legyen, nem pedig csalás. Elég közel voltam a Fehérekhez, nem mertem tovább. A liget közepén a legnagyobb vadgesztenyefa volt a Téli Palota. Annak az odvában tartottuk az összegyűjtött vadgesztenyét. A Szamaras a faodúba szúrta a zászlójuk rúdját. (A Szamaras egyébként paraszti származású, Garami szerint kulák. Kulákot csak rajzon láttam még, kövér, mert szívja a szegények vérért, mint a denevér.) A Szamarast könnyen leolvashattam volna, mert már a homlokán volt a szám, de a szemüvegem egyik lencséjére ráfagyott a hó, és egy szemmel csak a fűtő lát jól. Zsuzsa néni különben se adta még le az Auróra jelét. Ágyúszó helyett

sípolni fog. Addig béke van még. (Szerettem volna, ha éppen akkor sípol, és én hős lehetek, mint a Mária Főhadnagy az operettben, de nem hangzott fel a sípszó.)

A Szamaras egyenként szólította maga elé a csapatát. Valamit osztott nekik. Nem láttam, mit, aztán rájöttem. Vadgesztenyét! Mindegyik Fehér megtömte vele a mackónadrágja zsebét. Nem sima hógolyóval fognak védekezni, hanem keménynyel, ami betöri az ember fejét! Ezt jelteni kell a Likkernek, hogy készülhessünk rá! Hátrálni akartam, hogy visszakússzak, de a Szamaras előhúzott egy kötélteker-cset a mackófülsője alól. (Az istállóból hozta, gondolom.) Kíváncsi voltam, hogy minek nekik a kötél. Kicsit vacogtam már, mert a hó bekerült a derekam alá, de bírni kell a megpróbáltatást.) Láttam, hogy körbekerítik a kötéllel a Téli Palota körletét, fától fáig, alacsonyan, hogy alig látszott a hó miatt.

– Ha eljut idáig a rohamuk, a kötélben felbuknak a ganék!

Sikerült baj nélkül visszakúsznom a kezdőpontunkra, de nem volt ott senki, mint-ha a föld nyelte volna el a Vörösöket. Nem beszéltek meg, hogy mi legyen a jel, kakukkolás vagy kuvikolás, hát kakukkoltam is meg kuvikoltam is. Válasz nem érkezett. Megpróbáltam akkor a vadgalamb bűgását, hogy az összeszorított markomba fújom a levegőt, de nem sikerült. Nem tudtam, mit csinál egy igazi felderítő, ha elveszti a kapcsolatát. Gondoltam, beásom magam, de nagyon fáztam már akkor, egyedül. (Átázott a mackófülsőm is.)

Az se jobb, ha az ember körül egyre forróbb lesz a levegő, mint az úrhajósé, aki a Nap bolygója lett. Azt a filmet a Vörösmartyban láttam tavaly. Egy szovjet rakétában ült, búvárruhában. A rakéta letért a pályáról, mert magához vonzotta a Nap. Egyre közelebb körözött, és a kabinban percről percre nőtt a forróság. Tudta, hogy meg fog halni, de az utolsó pillanatig küldte a jelentéseket a Földre, hogy a tudósok fölhasználhassák. Ilyen egy igazi szovjet hős, békeharc idején.

Sokat törtem a fejem ezen a szón. Békében nincs harc, a harcban meg béke nincs. Az indiánoknál előbb hadiösvényre kell lépni, anélkül tilos a skalp. Zsuzsa néni azt mondta, a békeharc olyan, mint a sakk. Ott is harcolunk egymással, de nem vére megy. A békeharc másik neve hidegháború. (Pedig azt hittem, hogy azt télen vívják.)

– *Gyűjtsd a vasat és a fémét,
ezzel is a békét véded!
Híp. bíp, burrá!*

Valami mozgott a hóban. Először azt hittem, hogy nyúl. De nem nyúl volt, csak egy szürke füles sapka, mint az enyém. Rajta egy fehér huszonhatos szám. Felordítottam:

– Látlak, huszonhatos! Add meg magad!

– Te vagy az, Somos?

A Garami volt az.

– Meghaltál! – kiáltottam.

– Nem ér, amíg az Auróra nem ad ágyújelet! – Odakúszott hozzám. – Szívd vissza a leolvasást!

Visszaszívtam. Elmondta, hogy felderítőnek küldték. Mondtam, hogy engem is. Dideregve feküdtünk egymás mellett a hóban. Arra gondoltam, kár, hogy nem a barátom már. A csupasz ágak közt látszott az ég. Károgó varjak repültek. Azt mondta, adjam meg magam, mert fel lettem derítve. Mondtam neki, hogy én meg felderítettem a kötélüket és a vadgesztenyét. Azt mondta, nem mondhatom el senkinek, mert hadititkot tilos felderíteni. Hülyeség, mondtam, nincs ilyen szabály, és egyébként se beszéljen hozzám. Ahogy a varjak elszálltak, nagy csönd lett, mintha üres volna a Liget. Vacogott a fogam. Hallottam, hogy az övé is vacog.

Közelebb húzódtam hozzá.

– Kössünk vérszerződést!

– Minek? Én vörös vagyok, te meg fehér. Úgyis elárulnál.

– Nem én! Becsszó.

– Becsaplak szavamra.

– Na jó, esküszök, hogy soha többé! Tegyel velem próbát. Mondjál valamit, amit elárulhatnék, és meglátod, hogy nem. – Olyan volt a szeme, mint egy kutyáé. Elmondtam neki, hogy a Likkert Kocsubejnek hívják. – Na! – bandzsított. – Van nálam jelvény! – Előhúzta a mackónadrágja zsebéből. Igazi kisdobos jelvénye volt, két centis, tompa végű tűvel a hátoldalán.

– Honnan szerezted?

– A suliban találtam az udvaron.

Ez igaz lehet, gondoltam, a falusiaknál már láttam ilyet.

– Nesze! Bökd meg vele az ujjad hegyét! Neked adom aztán.

Hiába böködtem, nem lukadt ki, csak fáj.

– Add vissza, majd én!

Azt hittem, magának fogja csinálni előbb, de az én ujjamba bökte. Szerencsére össze volt szorítva a szám. Néztük, hogy buggyan a vér. Előbb csak egy csepp jött, aztán még.

– Apám! – Garami eltátotta a száját. – Ez piros!

– Miért? Mit gondoltál?

– A Likker szerint a burzsujoknak kék vére van!

– Mondtam, hogy hülyeség.

– Nehogy már mindent jobban tudjál!

– Nem mindent – mondtam. – Istent például te sokkal jobban tudod.

Abban a pillanatban három hosszú sípszó harsant a távolban.

Garami felugrott mellőlem.

– Meghaltál, tizenhatos! – Hatalmasnak látszott alulról nézve. – Leolvastalak! – Rá akart lépni a nyakamra. Elkaptam a lábát. – Hülye vagy? – Megcsavartam a bokáját. – Halottnak nem ér birkózni! – kiáltotta, de pofára esett. Ráhengeredtem a fejére. – Isten megbüntet ezért, és pokolra kerülsz, mint az apád! – Elengedtem akkor. – Most be vagy szarva, mi? – Eltűnt a fák közt, ahonnan hallatszott, hogy a két sereg üvöltve összezsap a liget közepén.

– Vörösök, roham! Második hullám! Balszárny!

Az ujjamban elállt a vér. A nyoma se látszott, mert kiszívta a helyét, ahogy a Nagy szokta a darázscsípést. A kullancsot is ki tudja szedni, pedig nem nyúl hozzá. Rászorítja a kölnisüveg tetejét, a kullancs berúgik a kölnitől, és nem kap leve-

gőt, ezért elengedi az ember bőrét. Az én nagyanyám a világon mindenhez ért. Légóparancsnok volt az ostrom alatt, neki fogadott szót az egész ház. A háború után meg batyuzni járt. Pesten nem volt ennivaló, csak vidéken, bűdös parasztnál. Ágyneműt vitt nekik meg ezüst cukortartót, azért adtak neki tojást meg szalonnát. Mindenki szereti őt, még Ilonka néni is, aki a Szövetkezetben kiadja a munkát. Másoknak csak tízet ad hímezni, de a Nagyinak néha tizenötöt vagy tizenkettőt. Főleg, ha én is vele mentem.

Nagyon szerettem lenni a Nagyiéknál. Vasárnaponként Nagyapám nekem adta a hetijegyét, hogy villamosozhassak egy órát. A Kálvin téren felültem a Negyvenhetesre vagy a Negyvenkilencesre az ablak mellé, mentem pár megállót, leszálltam a Gellért hegynél vagy a Nyugatinál, sétáltam negyed órát, hogy megismerjem a lakókörnyezetet, aztán vissza megint a villamoson. Mire hazaértem, kész volt az ebéd. Hamishúsleves vagy hamisgulyás. És néha hamismézes, amiben nincs méz, mégis jó.

Ebéd után szundítottunk egy órát. Nagyi a sezlonján, én a Nagyapám mellett, a nagyrekamén, a falvédőnél. Körök és kriszkrakszok vannak a felvédőn, mint egy útvesztő. Kinéztem rajta egy pontot, és elindultam a teteje felé, mintha én volnék Unkasz, az Utolsó Mohikán. A feléig se értem, és aludtam már. Álomban Csinagcsuk volt az apám. Mentem vele völgyvidéken és hegygerincen át.

Mikor felébredtünk, átjöttek a szomszédból a Stumpfék, vagy a harmadikról a Cuki bárónő, és kanasztáztak. Én kibiceltem, és kaptam kávéba mártott kockacukrot, hogy fogjam be a szám, és ne beszéljem ki mindenki dzsókerét. Emlékszem, apu is mindig adott nekem kávéscukrot, ha kint ültünk a Virág cukrászda teraszán. Soha nem rágtam össze a cukrot, hagytam, hogy lassan olvadjon el, és közben egyszerre legyen keserű és édes is a szám. Apu fehér ingben volt, fújta a szél a haját. Nem látszott rajta, hogy a sötétben bujkál.

Nem volt kedvem a csatához már. Gondoltam, megkeresem az öcsémet, és nekia-dom a kisdobos jelvényt. Felálltam, és levertem magamról a havat, de hiába. Mindenem átázott már. Ráadásul fújni kezdett a szél.

*– Szél, szél, szállj keletről hozzánk!
Szél, szél, új világot hozz ránk!
Jöjj el, te zengő hajnal,
Fénylő, szabadság arccal...*

Ez egy operettben van, amiben a Duliduli is. A táncos komikus éneklí, mint matróz.

*– Tengerész nép oly merész,
minden vésszel szembe néz,
csak a parton nem szereti a vizet!
Duli-duli-duli-duli-duli!
De jó volna végre elindulni!
O-ho-hó!*

Fától fáig lapulva osontam a Téli Palota felé. Már a fagyalbokor előtt megláttam, hogy a rohamozók sorra felbuknak a kötélben a Téli Palota előtt.

– Vörös huszonhét, meghaltál! Kampec dolóresz, vörös tizennégy!

Azok meg csak ültek a hóban, dörzsölték a szemüket, és nem tudták, honnan jön az áldás. Én se értettem, hol az ellenség, mert sehol nem látszott egyetlen fehér. Gesztenye koppant a fejem tetején. Felnéztem.

– Vörös tizenhatos, te is kifingtál! – Három Fehér ült fölöttem a fán, köztük az öcsém.

Feltartottam a kezem.

– Nehogy leugorj, mert kitöröd a nyakad!

Kitárta a karját, és levetette magát. Alig tudtam elugrani alóla. Pont hasra esett. Úgy feküdt a hóban, mint egy kinyúvasztott béka. Fölé hajoltam.

– Sanyi! Élsz?

Úgy pattant föl, mintha rugó volna.

– Mit bámulsz? Fingok egyet, elájulsz!

Ekkor a Kastély felől előrontott az utolsó hullám. Rohantak, mint a szél. Likker futott elől, kezében lobogott a vörös zászló. Ordítva vágatott utána Szöcske és Tojás. Átugrották a kötelet, cikázva száguldottak az odvas fa felé. Három fehér is eléjük ugrott az ágak közül. Szöcskét és Tojást felvágta ollóval, mint fociban a tizenegyesnél, de a harmadik nem tudta elkapni a Likkert, mert ugrás közben kifecamította a bokáját. Likker odarontott a Téli Palota odvához, kirántotta belőle a fehérek zászlaját.

– Győzelem! – Visszhangzott a liget. – Hurrá!!!

De akkor megszólalt egy mély, nyugodt hang.

Hetvenkilences, meghaltál.

Likker döbbenetben állt, nem értette, ki olvasta le.

A Szamaras kidugta az odúból a fejét.

– Véged van, Kocsubej! Megvédtük a Téli Palotát!

Már vagy félórája vártunk az ebédlőben, mire megérkezett az Igazgató Elvtárs, hogy megtartsa a harc értékelését. Nagyon dúltan jött. Zsuzsa néni és Szatmári Elvtársnő papírokkal szaladt a nyomába. Mindketten magyaráztak neki.

– Nem érdekel. Elég! – Lehagyta őket, középre állt. – Pajtások! Nagyot csalódtam bennetek! Nem tudom, kinek az ötlete volt, hogy csalással megváltoztassa a történelem menetét! A Téli Palota elesett! Ezt egyszer és mindenkorra vegyétek tudomásul! Pártunk és kormányunk etet benneteket és a dolgozó nép! Ó adja a ruhát, a meleget, a tudást és a fényt! És akkor ti így háláljátok meg a szeretetét? Egy hónap kimenőelvonás! És ma este senki nem kap vacsorát! Szégyelljétek magatokat mind, egytől egyig! És most takarodó!

Szatmári Elvtársnő előre lépett:

– Béklyó a porba, három-négy!

*A béklyó a porba lebullott,
S az ember a napfénybe néz,
A zászlót emeld fel az égig,*

*S Ő járjon előtted, míg élsz,
Lenin!
Ő járjon előtted míg élsz!*

Az öcsémnek semmi baja nem lett, de én az éjjel belázasodtam, hogy reggel nem tudtam kikelni az ágyból. Zsuzsa néni orvost hívott hozzám, azt mondta, mellhártyám van. Egyedül a Garami látogatott meg, kétszer is beopta hozzám a vacsoráját. Nem mondtam el neki, hogy hol őrzöm a Titkos Füzetet, pedig már nem haragszom rá igazán.

Kérlek, Kedves Isten, te se haragudj rá.

Vörös Tizenhatos, eredendő

Előszállás, 1960. november 10-én.

